

זבחים לד. מג: מה: מו: קח. ומנחות כה: ועוד - האוכל קודש בטומאה

טבלת סיכום עם פרטים המתבארים בסוגיות נוספות

איש	אכל קדש	אָכְלוּ לפני זריקה	אכלו אחרי זריקה
טהור	טהור	לוקה, "לא-תוכל לאכול בשעריך..." (מכות יז:).	ישראל בקדשי-קדשים בלאו "זור לא יאכל כי קדש הם" (מכות יח:).
טהור	טמא	אין כרת (כדבסמוך). לגבי מלקות - חולקים אבוי (חייב כמו עצים ולבונה) ורבא (כעונש טומאת-הגוף שבכרת, שאינו לפני זריקה. זבחים לד.). [מלבד זה לוקה משום "לא-תוכל לאכול בשעריך..." (הניל; מל"מ פסוה"מ יח, ב ע"פ לשון רמב"ם)].	פטור מִכֶּרֶת, שאין חיוב אלא על טומאת הגוף (זבחים מג: קו.). ולוקה (תוספתא ספ"ה, רמב"ם בפיהמ"ש יג, ב ע' זבחים לד.), משום "והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל..." (זבחים לד. ועוד; ובפסחים כד: התבאר שנלמד בהיקש ממעשר-שני, והלאו הנ"ל נצרך לאיסורי-אכילה שבתורה לאסרם בהנאה. ודין השִׁרְפָה נצרך לגופו, בטמא, שם פב:). מחלוקת לגבי דברים בלתי-אכילים (זבחים מו:). בשוגג (מאירי שבועות ב:). מתכפר - לר"ש בשעירי ר"ח, ולר"ש בן יהודה בשמו ולר' מאיר גם בשעירי הרגלים ומוסף יוד"ב (שבועות ב: ט: י:).
טמא	טהור	אין כרת, שעדיין לא ניתר לטהורים (מנחות כה:). מלקות - ר"ל: יש "בכל קדש לא תגע"; ר' יוחנן: אין (אזהרתו נלמדה מעֶנְשׁוֹ. זבחים לג: לד. מכות יד:).	חייב כרת ("וטומאתו עליו ונכרתה" טומאת הגוף, זבחים מג: ועוד; ואף באַמּוּרִים, "אֲשֶׁר לֹה", פסחים כד: חב' לו; וכן בשר חטאות הנשרפות, מעילה ט. זבחים מו:). המזיד לוקה (מכות יג, א) לרבי יצחק חייבי כְּרַת אינם לוקים, שם יד:), ויש (אם לא הִתְרַד בו, תפא"י) כפרה בשעיר הפנימי של יוד"ב (שבועות ב: יב:). אזהרתו - ר"ל: "בכל-קדש לא-תגע"; ר' יוחנן: מדתני ברדלא, גז"ש "טַמְאָתוֹ" מביאת-מקדש; ונפק"מ למלקות לפני זריקה ולטמא שנגע בקודש (זבחים לג: מכות יד:). השוגג - כאשר ידע שנטמא ונעלם ממנו ואכל ואח"כ נזכר - חייב קרבן עוֹלָה-וְיִזְרֵד (זבחים ט: מה: מח. כרתות ב: י: יב. שבועות פרק א-ב); ואין קרבן כשלא ידע בתחילה אלא לר' ישמעאל (ע"ש ד. ה. ז. יד: יט:), וע"ש כפרות מי שלא היתה לו ידיעה (ועוד). על ספקו אין אשם תלוי (שבועות יז: הוריות ח: ט: וע"ש). אין ב"ד חייבים פר העלם דבר בהוראה (שם ושם); ולגבי כ"ג ונשיא חולקים תנאים (הוריות ח: ט: ע"ש).
טמא	טמא	פטור מִכֶּרֶת ("כל טהור... והנפש... - רק על הניתר לטהורים חייבים משום טומאה. מנחות כה:).	נטמא הבשר לפני הזריקה - פטור (אינו עיתר לטהורים), ולרבי אליעזר חייב כי הציץ מְרַצָּה על אכילות (מנחות כה:). נטמא הבשר אחרי הזריקה ואחרי שנטמא הגוף - ואָכְלוּ כל עוד לא עָלָה למזבח ומְשַׁלָּה בו האֵשׁ (זבחים מג:). חייב כרת (כרתות ב. ועוד; שטומאת גופו קדמה וחל איסורה; זבחים קח:). נטמא הבשר ואח"כ הגוף - רבנן: חייב (איסור כולל' חל, מתוך שנאסר בכל קדשים); ר' יוסי הגלילי: פטור (אין איסור חל על איסור, אפי' ביכולל; ואף שטומאת-הגוף בכרת, גם לטומאת-בשר יש חומרה, שאין לה טהרה במקוה) (זבחים קו. קח:); אך חייב מלקות (רמב"ם בפיהמ"ש), "והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל" (רע"ב; זבחים לד., ור' לעיל בזה).
טמא	יוצא, נותר	(אין כרת על טומאה כי לא ניתר לטהורים, מנחות כה:; וגם לא על נותר, שלא קרבו כל מתיריו, ע"י מעילה ט. זבחים מה:).	חייב גם (מלבד לאו של יוצא, זבחים פב: וע"י רש"י ורש"ש פסחים פה:; ונותר בלאו ובכרת, זבחים כח: מה: ועוד, אא"כ עלה למזבח ומְשַׁלָּה בו האש, מג:). כרת דטומאה ("אשר לה" ריבה, מנחות כה:). ועשוי להתחייב מספר כרתות-חטאות (או מלקות במזיד), כגון שנטמא, ואכל חֶלֶב ('איסור כולל' שנוסף על האדם בחתיכות אחרות) והוא נותר ('איסור מוסף' שנוסף על החתיכה. כרתות יד. ושבועות כד:). בשר שיצא לפני זריקה ואכלו אחרי זריקה - לרבי אליעזר פטור משום טומאה, שאין זריקה מועילה ליוצא וא"כ לא ניתר לטהורים; ולרבי עקיבא חייב, שהזריקה הועילה לו (מנחות כה: ומעילה ו:).
טמא	פיגול	(פטור, כהניל, מנחות כה:; גם חיוב על פיגול אין, שלא קרבו כל מתיריו; זבחים כח:).	פטור ("מִזְבַּח הַשְּׁלָמִים", ובניגוד ליוצא ולנותר לזה לא היתה שעת כושר. מנחות כה:).
טמא	דם-קרבן שאין לו מתיר	פטור מִכֶּרֶת (התמעט. זבחים מו. חולין קיז. מעילה יא. יומא נט:; אך חייב כרת ככל אוכל דם, פהמ"ש לרמב"ם זבחים ד, ה) כגון: קומץ, מנחת-פִּלִּיל. ואפי' קודש בלתי-אכיל (חיבת הקודש עשאתו אָכְל, "וְהִבְשֵׁר", חולין לה:). - קטורת, לבונה, עצים (כרת יתרה בשלמים בטומאת-הגוף), ובוזה ר"ש פוטר (זבחים מה: מו: ור' להלן) - לפני שקדש בכלי - טמא שאֶכְלֵם פטור מִכֶּרֶת; אחרי שקדש בכלי - חייב כרת ("אשר יִקְרַב..."; זבחים מה: לד. ומעילה י:). וכן לעניין מלקות לאוכלם במזיד (טמא והם טהורים, או להפך) - חייב, ור"ש פוטר. א: בטומאת הגוף מודה ת"ק שפטור; ב: בטומאת הנאכל מודה ר"ש "וְהִבְשֵׁר"; ג ורבא: בזה ובוזה חולקים (הוקשו; וחיבת הקודש לר"ש רק דרבנן. זבחים מה: וכשיטת רש"י).	

[הערות לתמצית מסקנות הדף, תמוז התשפ"ד]